

Erramun Baxok eta Jean-Baptiste Coyos

Gazteak, aisialdia eta euskara
Ipar Euskal Herrian

Les jeunes, les loisirs et la langue basque
en Pays Basque Nord

Jagon *Saita*
Jagon

EUSKALTZAINDIA

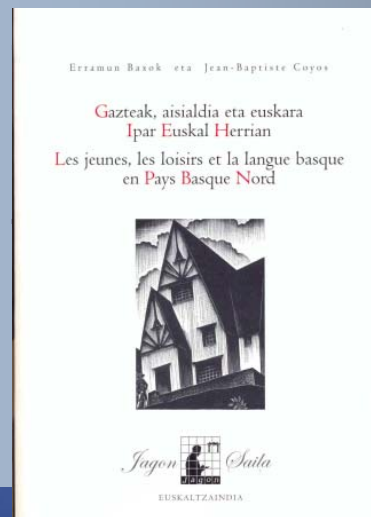
Euskaltzaindia

Baiona 2012/05/18

SARRERA - AURKIBIDEA

Eskerrak	.15
1. Problematika: Gazteak, aisialdia eta euskara	17
2. Corpora eta metodologia	.25
3. Ipar Euskal Herriko gazteria	.35
4. Aisialdien eremuak	.61
5. Politika publikoak	. 139
6. Ikerketaren ondorio nagusiak	.159
7. Bibliografia	. 167

1. Problematika: Gazteak, aisialdia eta euskara

1. *Aisialdia denbora-tarte handia da gaur egungo gazte baten bizitzan.*

2. *Biharko gurasoak izanen dira eta hizkuntza bat edo bi beraien haurrei transmitituko dute.*

Nola egin Euskal Herrian euskara lehen hizkuntza edo bi hizkuntzetarik bat izan dadin?

3. *Erdal kultura nagusitzen da Iparraldean. Aldiz euskara eskola-hizkuntza bilakatu da, hizkuntza akademikoa.*

4. *Ikerketa honetan aisialdi antolatuen, aisialdi hezitzaileak aztertzen dira bereziki.*

2. Corpora eta metodologia

Datu-iturri nagusiak

Etorkizuna aurreikusten 99: Euskal Herriko gaztetxoak eta euskara Iparraldeko egoera, Euskal Kultur Erakundea, 2001.

Askoren artean, 2005, Euskal nortasuna eta kultura XXI. mendearen hasieran, Eusko Ikaskuntza, 2006.

Euskal kultur erakundea, Ekintzen bilduma, 2005-2010.

Euskararen erakunde publikoa, Ipar Euskal Herriko euskalgintzako eragileei zuzendua zeien proiektu deialdiaren ebazpena, 2007-2010.

Euskararen egoera Ipar Euskal Herrian, 2006ko inkesta soziolinguistikoa Eusko Jaurlaritza, 2008,

Kultura ohiturak praktikak eta kontsumoa (Ipar) Euskal Herrian 2007-2008, Eusko Jaurlaritza, Euskal Kultur Erakundea, 2008.

3. IPAR EUSKAL HERRIKO GAZTERIA

3.4 Gazteen hizkuntza gaitasuna

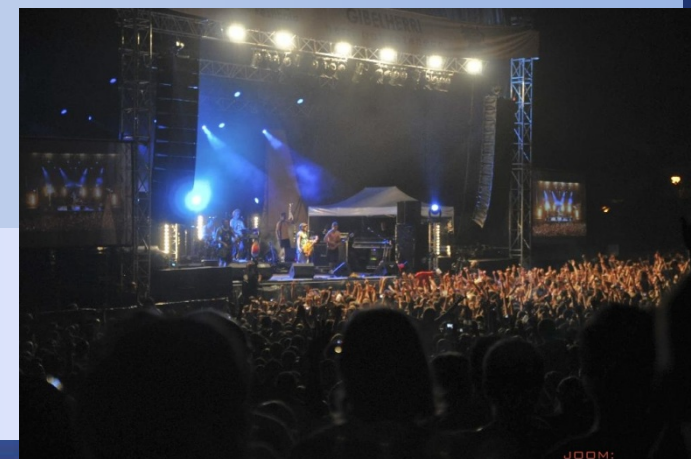
<i>Nola mintzatzen zara euskaraz?</i>						
Adina Sorturtea +/-	Orotara 2006	65 + 1933	50-64 1949	35-49 1964	25-34 1977	16-24 1986
Ongi, aski ongi	%23	%33	%27	%18	%12	%16
Pixka bat	% 8	% 8	% 6	%10	%10	%10
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
<i>Elebidun oro</i>	%31	%41	%33	%28	%22	%26
Deus ez	%69	%59	%67	%72	%78	%74

3. IPAR EUSKAL HERRIKO GAZTERIA

3.8 Gazteak eta euskal kultura

Zein dira euskal kulturari lotzen dizkiozun osagai nagusiak?

Osagaiak	Iparralde	16-29 urte	Elebidun	Euskotar
1. Euskara	%16	%18	%18	%23
2. Kantua	%14	% 8	%17	%12
3. Dantzak	%14	%12	%13	%11
4. Pilota	%12	%11	%11	%10
5. Ohiturak	%10	%10	% 9	% 8
6. Musika	% 7	% 6	% 6	% 6
7. Gastronomia	% 7	% 7	% 5	% 4
8. Jaiak	% 7	%11	% 5	% 8
9. Besterik	%13	%15	%16	%18

3. IPAR EUSKAL HERRIKO GAZTERIA

3.8 Gazteak eta euskal kultura

*Azken hiru hilabetetan zein kultura ekintzetan ibili zara?
Ekintza horietan zenbat ziren euskaraz?*

Osagaiak	Iparralde	16-29 urte	Elebidun	Euskarazko ekintzak	
				16-29	elebidun
1. Zinema	%25	%30	%18	% 2	% 5
2. Kontzertuak	%14	%17	%13	%24	%35
3. Euskal dantza	%12	%10	%16	%55	%68
4. Museoak	%12	% 9	%12	% 7	%19
5. Monumentuak	%10	% 9	% 8	% 5	% 7
6. Pastoralak	% 9	% 7	%13	%70	%93
7. Antzerkiak	% 7	% 7	% 8	%10	%39
8. Dantza klasikoa	% 5	% 6	% 4	---	---
9. Bertso saioak	% 4	% 4	% 6	%100	%100
10. Mintzaldiak	% 2	% 2	% 2	---	---

3. IPAR EUSKAL HERRIKO GAZTERIA

3.8 Gazteak eta kirola

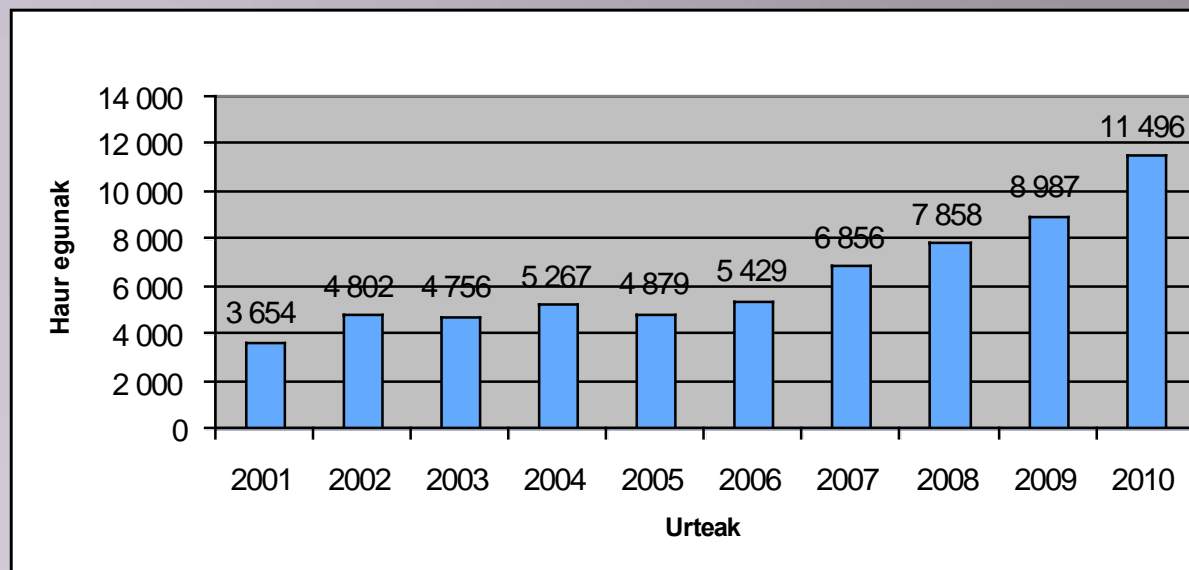
<i>Kirol bat egiten duzu ?</i>		
	Iparralde 2005	16-29 urte
1. Ibilaldiak	%28	%12
2. Txirrindula	%10	% 8
3. Mendia	%10	% 8
4. Pilota	% 8	%11
5. Igeriketa	% 6	% 8
6. Gimnasia	% 6	% 5
7. Eskia	% 5	% 8
-- Besterik	%27	%40

<i>Kirol baten jarraitzailea zara?</i>		
	Iparraldea 2005	16-29 urte
1. Errugbia	%23	%24
2. Futbola	%19	%21
3. Pilota	% 9	% 5
4. Txirrindula	% 8	% 7
5. Tenisa	% 8	%10
6. Eskubaloia...	% 5	% 8
7. Lasterketa	% 5	% 5
-- Besterik	%23	%20

4. Aisialdiaren eremuak

4.1. Bilguneak, egonaldiak eta ibilaldiak

Uda Leku elkartea

4. Aisialdiaren eremuak

4.2. Komunikabideak

Azken 3 hilabetetan zenbat aldiz erabili duzu euskal telebista?

Zenbatetan	Iparraldea	16-29 urte	Elebidun
Egunero	%13	% 6	%30
Askotan	%15	%14	%30
Noizean behin	%21	%27	%21
Sekulan	%51	%53	%19

Azken 3 hilabetetan zenbat aldiz irakurri dituzu euskarazko liburu eta aldizkariak?

Zenbatetan	Iparraldea	16-29 urte	Elebidun
Egunero	% 3	% 5	%10
Askotan	% 5	% 5	%15
Noizean behin	%11	% 9	%23
Sekulan	%78	%80	%40

Azken 3 hilabetetan zenbat aldiz entzun dituzu euskal irratiak?

Zenbatetan	Iparraldean	16-29 urte	Elebidun
Egunero	%15	%13	%44
Askotan	%10	%10	%20
Noizean behin	%14	%15	%16
Sekulan	%60	%62	%19

4. Aisialdiaren eremuak

4.3. Liburugintza

***Okatxu* komikia**

(2010, A. Urmeneta, M. Irigoien, A. Larrea, Kukuxumusu, Argia argitaletxea)

Ur Apalategiren *Fikzioaren izterrak*
(2010, Susa)

4. Aisialdiaren eremuak

4.4. Musika, kantua eta dantza

Dantzari eguna 2010

Iron eta Mainer rock taldea Maulen (2007-06)

4. Aisialdiaren eremuak

4.5. Antzerkia eta bertsolaritza

Antzerkia: eragile profesional eta amateurren zerrenda...

- Amestoy Koldo ipuin kondalaria
- Bordaxuri taldea (antzerki hezkuntza)
- Eleka taldea (ipuin ikusgarri eta tailerrak)
- Elirale konpainia (dantza konpainia bereziki)
- Errotabehere Xan kontalaria
- Hirigaray Pantzo antzerki idazlea
- Hiru Puntu taldea (2002tik *Lurra 2008ra Fauxto, Battitta Lau Ttitta* 2011an...)
- Irigoien Mattin antzerki idazlea
- Kitzikatzank taldea (2006tik, *Gaztetasunak erabiltzen nau, 2010era, Jendeen jende*)
- Le Petit Théâtre de Pain elkarte (Juglaera, puta eta eroa 2009, *Errautsak 2010*)
- Hegoaldeko bi konpainiarekin, *Aulki hutsa*)
- Luku Antton antzerki idazlea
- Maite Dugulako elkarte (antzerki tailerrak, euskara kurtsoak ere)
- Mari Bi Sos taldea (*Etxeko lanen indar jokoak, 2008*)
- Théâtre des Chimères elkarte (*Kaukasiar krezko borobila, Bertolt Brechten* obra 2005, *Osaba Viana, Anton Tchekhovena 2010; komunikazio osoa elebidunada*)
- Théâtre du Rivage elkarte (*Eskimal kabiliarra 2010*)
- Théâtre du Versant elkarte (*Diaspora bidaian 2009*)
- Tokia Théâtre elkarte (*Kautera 2005, Debrü ixila 2007*), etab.

4. Aisialdiaren eremuak

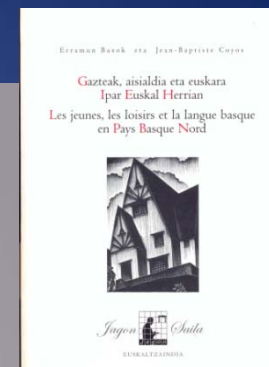
4.6. Arte plastikoak, 4.10. Ondarea, 4.11. Ingurumena

Uztaro arte tailerra 2009ko Xiru festibalean

Abbadia jauregia (Hendaia)

4. Aisialdiaren eremuak

Glisseguna 2010 Angelun
(Seaska)

4.7. Kirola eta zirkua

4. Aisialdiaren eremuak

4.8. Festibalak eta bestak

Herri Urrats (Senperen, Seaska elkarteak antolatzaile)

Korrika (Euskal Herri osoan, AEK elkarteak antolatzaile)

Errobiko festibala (Itsasun, Ezkandrai elkarteak antolatzaile)

Euskal Herria Zuzenean festibala (Heletan)

Hartzaro festibala (Uztaritzen, Herri Soinu elkarteak et Errobiko Kaskarrotak antolatzaile)

Musikaren eguna (Urdiñarben, Bil xokoa elkarteak)

Xarnegu eguna (Bardozen, Foyer des jeunes antolatzaileak)

Xiru festibala (Gotainen, Abotia elkarteak antolatzaile)

Baigorri: Baigorriko Kultur Astea (Basaizea elkarteak)

Bidarten: Euskal kultur bide arteak

Donibane Lohizunen: Euskal kultura argitan

Donapaleun: Euskararen Eguna

Hazparnen: Kultur astea (Eihartzea kultur etxea)

Hendaian: Hendaia euskaraz hilabetea

Kanbon: Euskal Kultur Astea

Maule-Lexarren: Euskararen eguna

Miarritzen: Bi harriz lau xori kultur astea (Biarritz Culture” elkarteak)

Besta herrikoiak, Herriko bestak

4. Aisialdiaren eremuak

4.9. Zinema

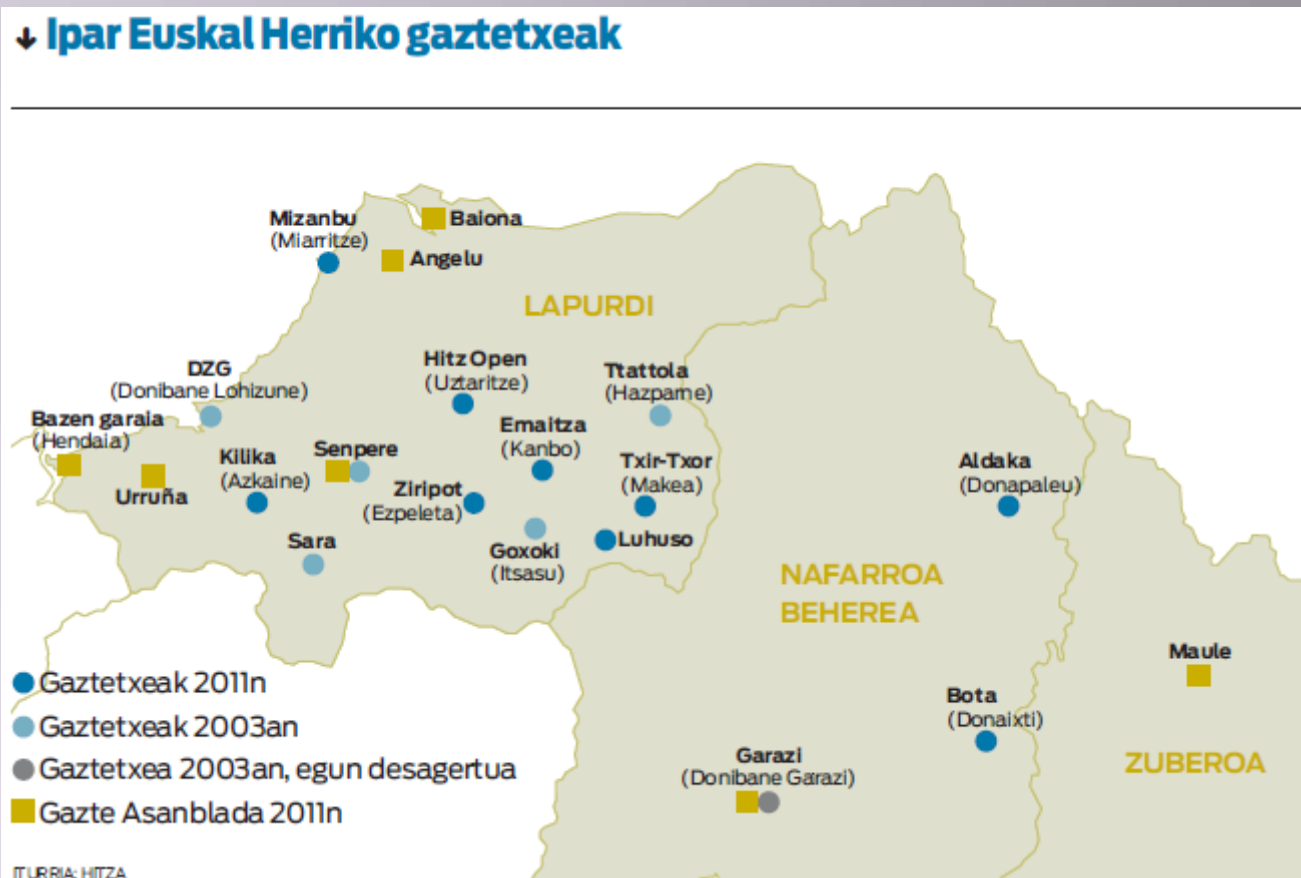
Kutsidazu bidea Ixabel
filmaren afixa (2006)

Aupa Etxebeste! filmaren afixa
(2005)

4. Aisialdiaren eremuak

4.12. Berezko aisialdiak

5. EUSKAL AISIALDIAREN POLITIKA PUBLIKOAK

5.1. Hizkuntza politikaren hastapena

5.2. Euskal Kultur Erakundea

5.3. Euskararen Erakunde Publikoa

5.4. Tokiko kolektibitateak

- KONTSEILU OROKORRA
- HERRI ELKARGOAK
- BAIONAKO HIRIA
- BIARRITZEKO HIRIA
- HENDAIAKO HIRIA
- BESTE HIRIAK...

**Les atouts du bilinguisme
basque-français à l'école**

Pourquoi le bilinguisme précoce en français et en basque ? La maîtrise des autres langues ? Quels développements cognitifs chez les bilingues ? Pour répondre à ces questions, la Ville de Biarritz et l'Office public de la langue basque organisent des "ateliers linguistiques de l'enseignement bilingue basque-français".

**maiatza
17-20 mai
Biarritz**

Elebitasunaren onurak eskolan
Biarritze Hiriak eta Euskararen Erakunde Publikoak "euskarra-frantsesa irakaskuntza elebidunaren hizkuntza tailerrak Biarritzen" antolatzen dituzte.

Infos / Argibideak : Bureau municipal de la langue basque - Euskara bulegoa 05 59 41 59 97
Écoles / Eskolak : Alsace Thermes-Salins, Michelet Paul-Bert, Reptou, Ikastola, Sainte-Marie

**Biarritzeko hiriko elebitasunaren
aldeko kanpaina**

6. IKERKETAREN ONDORIO NAGUSIAK

Hiru gomendio orokor

- *Gazteria, elkarteak edota kirola eskuduntzan daukaten tokiko elkargoek beren gain har dezatela euskarari tokia ematea, aisialdi eremuetan, hizkuntza teknikarien bitartez.*
- *Hizkuntza politika publikoak lagun ditzatela aisialdiak euskalduntzen diharduten eragileak eta molde berezian eragin handia duten egiturak: Uda Leku, euskal hedabideak, kirol elkarteak, festibalak.*
- *Aisialdia euskalduntzeko, laguntza eraginkorra hartze dute gazteengan arrakasta handia duten baliabideek, bereziki zinemak eta joko elektronikoek.*

6. IKERKETAREN ONDORIO NAGUSIAK

Beste hiru gomendio orokor

- *Informazioa eta komunikazioa molde askotan zabaldu behar da, euskarazko kultura eta aisialdia eskaintzeko.*
- *Euskarazko ekoizpen kulturalaren kontsumoa sustatuko da, ezkaintza eginez euskaldunei bai eta ere publiko berriei.*
- *Mugaz gaineko lankidetzak indartu behar da nola molde formalean hala molde informalean.*

7. AZKEN HITZA

